

Chronograf

EUROPEJSKI

04.11.2025 - Komisja Europejska przyjęła doroczny pakiet rozszerzeniowy, potwierdzając, że rozszerzenie UE pozostaje priorytetem, a tempo akcesji 10 państw kandydujących zależy od reform w obszarze demokracji, praworządności i praw podstawowych. Najbliżej Unii są obecnie Czarnogóra i Albania, wyraźne postępy notują też Ukraina i Mołdawia, które liczą na zakończenie negocjacji do 2028 roku. Serbia, Bośnia i Hercegowina oraz Kosowo mierzą się ze spowolnieniem reform i kryzysami politycznymi, a Turcja i Gruzja – zdaniem KE – de facto oddalają się od UE. Komisja zapowiada jednocześnie reformę samych traktatów akcesyjnych oraz silniejszą walkę z dezinformacją wokół procesu rozszerzenia.

06.11.2025 - Komisja Europejska uruchomiła pilotażowy program RAISE – Zasoby na rzecz nauki o sztucznej inteligencji w Europie, finansowany kwotą 107 mln euro

z „Horyzontu Europa”, jako wirtualny instytut wspierający wykorzystanie AI w badaniach (m.in. medycyna, klimat, sejsmologia). RAISE ma łączyć kluczowe zasoby dla naukowców: moc obliczeniową (priorytetowy dostęp do „gigafabryk AI” we współpracy z EuroHPC), dane, talenty (m.in. 75 mln euro na sieci doskonałości i szkoły doktorskie) oraz dodatkowe finansowanie badań – KE chce podwoić roczne inwestycje w AI w „Horyzoncie Europa” do ponad 3 mld euro. Program będzie rozwijany etapami, we współpracy z państwami członkowskimi, uczelniami i sektorem prywatnym, a jego celem jest wzmocnienie konkurencyjności technologicznej UE, przyciąganie talentów i budowa europejskiej suwerenności w obszarze sztucznej inteligencji w nauce.

11.11.2025 - TSUE wydał wyrok w sprawie dyrektywy 2022/2041 o adekwatnych wynagrodzeniach minimalnych, zaskarżonej przez

Danię i Szwecję. Trybunał nie uchylił całej dyrektywy, ale stwierdził przekroczenie kompetencji UE w części przepisów – unieważnił: fragment art. 5 ust. 1 o ustalaniu i aktualizowaniu kryteriów, cały art. 5 ust. 2 (katalog obowiązkowych kryteriów, m.in. siła nabywcza, poziom i wzrost płac, produktywność), oraz część art. 5 ust. 3 zakazującą, by automatyczna indeksacja prowadziła do obniżenia płacy minimalnej. Pozostałe przepisy dyrektywy uznano za zgodne z traktatami, a kompetencję UE do przyjęcia dyrektywy w sprawie płacy minimalnej – za dopuszczalną.

20.11.2025 – Komisja Europejska przedstawiła pakiet działań, które mają zachęcić obywateli do dodatkowego oszczędzania na emeryturę – obok publicznych systemów emerytalnych, które pozostają podstawą zabezpieczenia. Proponuje m.in. automatyczne zapisywanie pracowników do pracowniczych programów emerytalnych, rozwój systemów śledzenia uprawnień i krajowych „tablic emerytalnych”, aby każdy wiedział, jakie świadczenia go czekają. KE chce też zreformować dyrektywę IORP II (pracownicze programy emerytalne), by ułatwić ich łączenie, obniżyć koszty i zwiększyć możliwości inwestowania oszczędności, oraz zmienić

rozporządzenie o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (OIPE), wprowadzając prosty, tani „podstawowy OIPE” oraz bardziej rozbudowane warianty dla chętnych. Dodatkowo Komisja doprecyzowuje zasadę „ostrożnego inwestora”, żeby fundusze emerytalne mogły śmiało inwestować w kapitał firm, zapewniając wyższe długoterminowe zyski i nowe źródła finansowania dla gospodarki UE. Teraz propozycje muszą zostać uzgodnione przez Parlament Europejski i Radę, a KE będzie monitorować ich wdrażanie w państwach członkowskich.

27.11.2025 – Polska nie jest już największym beneficjentem unijnego budżetu – wyprzedziła ją Grecja, która w 2024 r. otrzymała o 3,5 mld euro więcej, niż wpłaciła. Polska spadła na drugie miejsce z saldem 2,9 mld euro, a trzecia jest Rumunia. Niemcy pozostają największym płatnikiem netto (minus 13,1 mld euro, ok. 157 euro na mieszkańca), a ekspertka Instytutu Niemieckiej Gospodarki (IW) podkreśla, że wraz ze wzrostem gospodarczym Polska dostaje relatywnie mniej środków, jednocześnie pozostając kluczowym państwem dla siły UE.